

A szakirodalmi megállapítások (az Árgirus-széphistória különböző változatai mellett) Shakespeare darabjait vélik a szöveg egyik legnyomatékosabb ihlető forrásának (TAXNER-TÓTH Ernő, *A Csongor és Tünde lehetséges forrásai, mintái, irodalmi hatások*, Irodalomtörténet, 1985, 2. sz., 475). Elsősorban a *Csongor és Tündével* a cselekményében és a karakterológiájában is rokonítható *Szentivánéji álom* vígjátékot tartom az összehasonlító elemzés másik pillérének. A nyilvánvalóan analogikus mesei szimbólumok mellett a térhasználat, illetve a karakterdramaturgia vonatkozásában is párhuzamosság áll fenn a két színmű között. Központi hipotézisem szerint a *Csongor és Tünde* Mirigyének intrikusi figurája mind az egyes megszólalásaiban, mind pedig a cselekedeteiben analogikus a *Szentivánéji álom* Puck manójával. Mindketten periférikus pozíciójúak, a főszereplőkkel csupán az idegen mozgástérbe való oktalan beavatkozásukkal kerülnek kapcsolatba. Csak korlátolt mértékben urai annak a transzcendens hatalomnak, amellyel a céljaikat kívánják elérni.

Előadásomban a két szereplő közötti összefüggéseket vizsgálom a nemzetközi és hazai szakirodalom bevonásával.

(AZ INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM ÚNKP-20-2-I-ELTE-670 KÓDSZÁMÚ ÚJ NEMZETI KIVÁLÓSÁG PROGRAMJÁNAK A NEMZETI KUTATÁSI, FEJLESZTÉSI ÉS INNOVÁCIÓS ALAPBÓL FINANSZÍROZOTT SZAKMAI TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT.)

Csikós Gréta (SZTE Móra Ferenc Szakkollégium)

Az *Ibolyák* novelláinak műfaji kontextusa

Bár Petőfi Sándor életműve tagadhatatlanul a magyar irodalom legjobban feldolgozott életművei közé tartozik, még Petőfi munkásságán belül is találhatunk „vakfoltokat”. A Petőfi-próza nem integrálódott sem a közoktatási képzési kánonba, sem a szélesebb közönség által ismert életműbe. 1965-ben, Martinkó András ugyan feldolgozta a költő prózai életművét, de ez a monográfia még nem tud egy – a Petőfi-próza folytonossága szempontjából – fontos láncszemről. Az *Ibolyák* című kéziratos füzetet csak harminc évvel később, 1996-ban fedezik fel, benne két olyan, korábban ismeretlen novellával, melyek műfaji, formai és narratológiai szempontból szoros kapcsolatot mutatnak Petőfi *A szökevények* (1845) című művével. Előadásomban annak bizonyítására teszek kísérletet, hogy Petőfi kiadatlan novellái, *A bajazzo* és *A párbaj* tudatos poétikai, műfaji útkeresés állomásai. Petőfi a magyar irodalomban sem ismeretlen, német Dialogroman formai jegyeit igyekezett átültetni a prózai kisépikába: novellái olyan műfaji útkeresésékként értelmezhetőek, amely a prózai elbeszélés műfaji határait a dráma és a ballada irányába is átjárhatóvá tette.